

BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm002532

Dane szczegółowe

Właściciel: **petrelus**
Kraj: **Polska**
Okres historyczny: **Królestwo Polskie (Polska)**
Znaleziono: **b.d.**
Materiał awersu: **mosiądz**
Materiał rewersu: **g.jednorodny**
Wykończenie: **brak**
Sygnowanie: **BIERTUMPFEL**
Wytwórca: **BIERTUMPFEL Fr. (Warszawa)**
Średnica: **brak danych**
Typ uszka: **dрут**
Rant: **●--|**
Profil: **(- jednowarstwowy, wypukły**

Występujące elementy

- korona [otwarta; 5-patek]
- tarcza

Przeznaczenie

- szlachecki

Ostatnia aktualizacja: **2017-09-11 14:45**

Opis guzika btrm002532

Polski guzik liberyjny - polskiej produkcji (herb na tarczy herbowej)

© buttonarium.eu

Awers przedstawia polski herb szlachecki Szorfas, nad herbem widnieje rycerski hełm w szlacheckiej koronie rangowej z klejnotem w postaci pięciu strusich piór oraz pięciopłatkowej róży na ich tle, na obrzeżu guzika występuje pojedynczy, wypukły rant.

 [Wikipedia.pl - Szorfas](https://pl.wikipedia.org/wiki/Szorfas)

Rewers sygnowany: ●● F. BIERTUMPFEL ● Uli. Senatorska W.

Przeznaczenie i datowanie - ogólnie

Guziki liberyjne spotykano tylko przy niektórych typach liberii. Można przypuszczać, że szykowne guziki liberyjne zdobiły przede wszystkim barwne liberie paradne, i to jedynie reprezentacyjnej służby dworskiej, które czasami noszone były tylko na wyjątkowe okazje. W Europie barwne liberie paradne, zdobione szykownymi i cennymi guzikami, zaczęły być modne w II połowie XVIII wieku, a w XIX wieku były już stosunkowo popularne. Postęp techniczny spowodował obniżkę cen guzików, co wpłynęło na większą ich dostępność, a co za tym idzie i popularność. Liberie były w powszechnym użytku do wybuchu I wojny światowej, a gdzieś tam aż do wybuchu II wojny. Do czasów współczesnych liberie przetrwały w renomowanych hotelach, kasynach, klubach, restauracjach itp. Więcej informacji na temat liberii można znaleźć w artykule: www.buttonarium.eu - [Guziki liberyjne, zbiór informacji](#)

Podstawowe rodzaje guzików liberyjnych:

- guziki z herbem wraz z różnymi jego elementami: godłem heraldycznym, tarczą herbową, koroną rangową, klejnotem, zawołaniem, orderem, dewizą oraz trzymaczami;
- guziki z samym godłem heraldycznym;
- guziki z monogramem (prostym lub złożonym) z koroną lub bez korony rangowej;
- guziki z samą koroną rangową.

Ciekawostka

Warto też wspomnieć o guzikach liberyjnych w wersji małżeńskiej. Na takich guzikach umieszczano najczęściej herby dwóch rodów, z których pochodzili małżonkowie, często zaznaczając pozycję każdej z rodzin poprzez dodanie odpowiedniej korony rangowej. Spotyka się również guziki na których zamiast herbów dwóch rodzin umieszczono monogramy wraz z przynależnymi im koronami rangowymi.

Źródła

- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki z herbem na tarczy herbowej
- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki z herbem bez tarczy herbowej
- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki z monogramem i koroną rangową
- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki z monogramem bez korony rangowej
- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki z samą koroną rangową
- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki w wersji małżeńskiej
- [GUZIKI LIBERYJNE KATALOG, Elbląg 1988](#)
- [Zajchowski Zb. - Guziki herbowe . cz.1, Elbląg 2008](#)
- [Zajchowski Zb. - Guziki herbowe . cz.2, Elbląg 2013](#)
- www.buttonarium.eu - [Guziki liberyjne, zbiór informacji](#)

Wytwórca: BIERTUMPFEL Fr. (Warszawa)

Fryderyk Biertümpfel był wytwórcą guzików w okresie Królestwa Polskiego, jego *Fabryka Guzików Metalowych, Herbowych i Wojskowych* istniała w latach 1832-1869 w Warszawie przy ulicy Senatorskiej, w nieruchomości oznaczonej numerem hipotecznym 460.

Ciekawostka

Numerowi 460 odpowiadała nieruchomość znajdująca się na ul. Senatorskiej, a dokładniej, był to Pałac, który w 1854 roku należał do Anny Schütz. Prawdopodobnie przy pałacu, na tej samej działce znajdowały się jakieś pomieszczenia, które były wynajmowane. Pod tym numerem w 1854 roku był zameldowany Herman Biertümpfel, czyli syn Fryderyka, również guzikarz^[1].

Ciekawostka

Na guziku [btrm008229](#) występuje ciekawa sygnatura tego wytwórcy, a mianowicie przed imieniem i nazwiskiem umieszczono litery AO oraz dwukropek - co to oznacza, nie wiadomo.

Źródła

^[1][Kurjer Warszawski - nr 157 z 14.07.1863 r. - ogłoszenie, strona 6](#)

- [MUNCHHEIMER, BIERTUMPFEL, MASS oraz inni wytwórcy guzików](#)
- [Boczkowski W., Jaroszyński-Wolfram M., Gładki K. - GUZIKI Przewodnik dla kolekcjonerów, Warszawa 1999](#)

- Gładki K. - GUZIKI, Wykaz producentów, firm grawerskich, jubilerskich produkujących guziki, Łódź 2011
- Taryffa domów miasta stołecznego Warszawy i przedmieścia Pragi według nowego podziału - Warszawa 1832
- Skorowidz mieszkańców miasta Warszawy z przedmieściami na rok 1854 - Warszawa 1854

Numery hipoteczne:

<http://www.polona.pl/item/516874/15/>

<http://www.przodkowie.com/warszawa/index.php?dom=2043&view=item>

Przy opracowaniu opisu wykorzystano informacje od użytkowników oraz wnioski z analizy guzików w Buttonarium.

*Jeśli chciałbyś coś dodać do tego opisu, to napisz poniżej komentarz. **Nie zapomnij podać źródeł tych informacji.***

Ostatnia aktualizacja: **2018-05-02 00:31**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.06.25